

Cyfryzacja państwa rusza na dobre

Podczas XXII Forum Teleinformatyki wskazano najważniejsze kierunki inwestowania w cyfryzację administracji publicznej. W najbliższych latach będzie dużo do zrobienia.

KRZYSZTOF PASŁAWSKI

Inteegracja systemów, wdrożenie strategii cyberbezpieczeństwa, uszczelnienie systemu podatkowego – to przykłady najważniejszych inwestycji IT zapowiadanych przez administrację publiczną w najbliższych latach. Ich koszty mają iść w miliardy złotych. Realizacja przynajmniej części zadań nie obędzie się bez udziału firm komercyjnych – wynika z prezentacji podczas XXII Forum Teleinformatyki, odbywającego się pod hasłem „Państwo w cyberprzestrzeni – od izolacji do współdziałania”.

Minister cyfryzacji Anna Streżyńska wskazała, że głównym celem resortu jest łączenie różnych systemów informatycznych, które dublują się oraz nie współdziałają ze sobą. Z informacji przekazanych na konferencji wynika, że w obszarze cyfryzacji administracji publicznej królował dotąd chaos i marnotrawstwo. Część miliardów wydanych na projekty w ubiegłych latach została wykorzystana nieefektywnie. Na przykład w administracji centralnej

Krajowy system bezpieczeństwa – elementy składowe

1. System wczesnego ostrzegania – będzie monitorował zewnętrzne łącza internetowe.
2. Klasy bezpieczeństwa – rejestry państwowe i administracja zostaną zamknięte w intranecie, który będzie miał 2-3 łącza na zewnątrz.
3. Bezpieczeństwo danych – zasada archiwizacji. Wszelkie rejestry państwowe będą przechowywane w dwóch różnych miejscach.

funkcjonuje obecnie ponad 4 tys. systemów IT, które ze sobą nie współpracują (nawet główne systemy w ministerstwach). Nie dość, że taki chaos generuje potężne koszty, to jeszcze utrudnia sprawne działanie. Resort cyfryzacji zapowiedział inwestycje w rozwiązania, które zlikwidują taką „silosowość” – jak to określiła minister – systemów IT. Ponadto przykładem marnotrawstwa jest stworzenie aż 134 centrów danych do obsługi 38 mln obywateli (podczas gdy Facebookowi wystarczy

kilka data center dla ok. 2 mld swoich użytkowników...). Ich moce są wykorzystywane średnio w 55 proc.

Anna Streżyńska deklarowała też otwartość na współpracę z firmami komercyjnymi. Jako przykład efektywnej kooperacji podała program Rodzina 500+, który jednocześnie obnażył słabości cyfryzacji administracji. Państwo nie poradziłoby sobie z tym wyzwaniem samo. Projekt realizowano więc wspólnie z bankami.

TRZY FILARY SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA

Kolejnym ważnym projektem resortu cyfryzacji jest budowa systemu bezpieczeństwa kraju. Powstaje strategia cyberbezpieczeństwa Polski, której celem jest koordynacja działań i wymiana informacji między podmiotami najważniejszymi dla bezpieczeństwa cyfrowego państwa (organami administracji, instytucjami, firmami). Zgodnie z unijną dyrektywą NIS strategia określi, jakie obowiązki zostaną nałożone na tzw. operatorów usług kluczowych (podmioty z najważniejszych sektorów gospodarki, takich jak energia, transport, opieka zdrowotna, finanse) oraz dostawców usług cyfrowych (platformy e-commerce, wyszukiwarki, usługi przetwarzania w chmurze).

System bezpieczeństwa państwa ma objąć wszystkich, łącznie z obywatelami i ich urządzeniami, których jest ok. 50 mln. Według generała Włodzimierza Nowaka, pełnomocnika ds. cyberbezpieczeństwa ministra cyfryzacji, służby państwa mają 2 mln urządzeń, a podmioty infrastruktury krytycznej – 2,5 mln. Istnieje ryzyko, że to raczej z dużo liczniejszej grupy urządzeń konsumenckich wyjdzie atak na państwowe zasoby.

Gdy mowa o bezpieczeństwie cyfrowym państwa, będą potrzebne spore inwestycje w sektorze publicznym, bo – jak zauważono – systemy informatyczne administracji powstawały w czasach, gdy nie było świadomości obecnych zagrożeń. Z danych przedstawionych na konferencji wynika, że tylko 2–3 proc. administratorów wykrywa ataki na ich systemy.

Wacław Iszkowski, do niedawna prezes Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji, apelował, żeby wymagać od dostawców systemów IT dla administracji, aby już na etapie projektowania zostały one zabezpieczone i przygotowane do samodzielnej obrony.

IT POWALCZY O PODATKI

Wśród najważniejszych państwowych projektów IT jest także system Krajowej Administracji Skarbowej (powstaje w wyniku reorganizacji organów skarbowych i celnych). Wykonawcy zadania mają zoptymalizować rozproszoną obecnie infra-

Trzy pytania do...

SŁAWOMIRA CHABROSA, PREZESA BIZTECH KONSULTING,
ORGANIZATORA FORUM

CRN Czy wraz z wdrażaniem strategii cyberbezpieczeństwa kraju ruszą inwestycje w tym obszarze?

SŁAWOMIR CHABROS Tak, bo wszystkich zaplanowanych działań administracja nie będzie w stanie zrealizować z pomocą własnych specjalistów IT, w związku z czym konieczna będzie współpraca z podwykonawcami. Na cyfryzację administracji

zaplanowano w sumie 5 mld zł w ciągu najbliższych lat, co oznacza duże inwestycje.

CRN Gdzie mogą pojawić się nowe możliwości dla firm komercyjnych?

SŁAWOMIR CHABROS Nowe perspektywy mogą się pojawić np. przy tworzeniu klastrów chroniących przed zagrożeniami z sieci. Moim zdaniem niezbędne będzie wsparcie ze strony przedsiębiorstw specjalizujących się w ochronie ruchu sieciowego i dostarczających odpowiednie rozwiązania. Zaległości w kwestii bezpieczeństwa w administracji są duże. Dla firm z obszaru IT security jest sporo do zrobienia, o ile strategia będzie konsekwentnie realizowana.

CRN A czy administracja jest zainteresowana outsourcingiem usług bezpieczeństwa IT?

SŁAWOMIR CHABROS W administracji ciągle jest umiarkowany popyt na outsourcing i konsulting IT. Urzędy obawiają się też chmury. Mniejsze jednostki zamawiają antywirusowe programy komputerowe oraz systemy monitorujące zagrożenia. Jak skłonić jednostkę administracji do rozważenia outsourcingu? Myślę, że na początek najlepiej proponować szkolenia z zakresu bezpieczeństwa. Dla administracji nie jest to duży wydatek, a uzmysłowią one skalę zagrożeń i, mam nadzieję, zmienią nastawienie.

strukturę. Zapowiedziano uruchomienie centrum informatyki KAS, które będzie dostarczać usługi. Kolejnym celem, który ma zostać zrealizowany dzięki cyfryzacji administracji, jest zmniejszenie luki VAT – ma powstać zintegrowany system informatyczny do wykrywania i zapobiegania naruszeniom prawa podatkowego.

Piotr Kociński, prezes Aplikacji Krytycznych, czyli celowej spółki IT utworzonej w maju br. przez Ministerstwo Finansów, przyznał, że przesłanką do utworzenia firmy jest luka podatkowa. Na przykład luka VAT, czyli należności, które nie wpływają do budżetu, wynosi według różnych szacunków od 30 do 50 mld zł rocznie. Menedżer twierdzi jednak, że jest za wcześnie, by mówić o tym, jakie konkretne rozwiązania przygotu-

je nowa spółka. Ma ona także rozwiązać jeden z najważniejszych problemów IT w administracji, jakim jest długi proces wprowadzania rozwiązań na rynek.

– *Celem powołania spółki jest praca zamiast procedowania* – podsumował prezes, który przez wiele lat pracował w IBM.

Podczas Forum padło ważne pytanie: według jakiego klucza należy wybierać rozwiązania IT dla jednostek publicznych? W odpowiedzi postulowano, aby stosować ogólnodostępne standardy, ponieważ do ich wdrażania można pozyskać wielu specjalistów z rynku.

– *Im bardziej unikalne i skomplikowane rozwiązanie, tym trudniejsze jest ono do zarządzania i bardziej kosztowne* – przyznał Michał Możdżonek, wiceprezes ZUS odpowiedzialny za IT. ■